

הלבבות ערובין פרק ח

א. אין מניחין שני ערובין, אחד במזרח ואחד במערב, כדי שיהלך במקצת היום על אחד משני הערובין, ובשאר היום על הערוב השני שאין מערבין שני ערובין, ליום אחד; טעה וערב לשתי רוחות, כמדמה הוא שמערבין לשתי רוחות, או שאמר לשנים צאו וערבו עלי, אחד ערב עליו לצפון ואחד ערב עליו לדרום מהלך כרגלי שניהם.

ב. פיצד מהלך כרגלי שניהם: שאינו יכול להלך, אלא במקום שיש לשניהם להלך בו; נתן האחד ערובו ברחוק אלף אמה לרוח מזרח, והניח השני מהן ערובו ברחוק חמש מאות אמה לרוח מערב אין זה שערכו עליו מהלך במערב אלא אלף אמה, כרגלי מי שערב עליו במזרח, ולא יהלך במזרח אלא אלף וחמש מאות, כרגלי מי שערב עליו במערב. לפיכך אם ערב או ערבו עליו שני ערובין אלו, אחד ברחוק אלפים למזרח, ואחד ברחוק אלפים למערב הרי זה, לא יזוז ממקומו.

ג. מערב אדם שני ערובין בשתי רוחות, ומתנה ואומר: אם ארע לי דבר מצוה או נלחצתי למחר ונצרכתי לרוח זו, זה הערוב הוא שאני סומך עליו, והערוב שברוח השנית, אינו כלום; ואם נצרכתי לרוח זו השנית, זה הערוב הוא שאני סומך עליו, ושברוח הראשונה, אינו כלום; ואם נצרכתי לשתי הרוחות, יש לי לסמוך על איזה ערוב שארצה, ולא יזה שארצה אלה; ואם לא ארע לי דבר, ולא נצרכתי לרוח משתיהן אין שני הערובין אלו ערוב, ואני סומך על אחד מהן, אלא הריני כבני עירי, שיש לי אלפים אמה לכל רוח מחוץ לחומה.

ד. כשם שאסור לצאת חוץ לתחום בשבת, כך אסור ביום טוב וביום הכפורים; וכשם שהמוציא מרשות לרשות בשבת חייב, כך המוציא ביום הכפורים חייב. אבל ביום טוב, מתיר להוציא מרשות לרשות. לפיכך מערבין ערובי חצרות ומשתתפין במבואות ליום הכפורים, בשבת; ומערבין ערובי תחומין ליום הכפורים ולימים טובים, כדרך שמערבין לשבת.

ה. יום טוב שחל להיות סמוך לשבת, בין מלפניה בין מלאחריה, או שני ימים טובים שלגליות יש לו לערב שני ערובין לשתי רוחות, וסומך על אי זה מהן שירצה ליום הראשון, ועל הערוב שברוח השנית ליום השני; או מערב ערוב אחד לרוח אחת, וסומך עליו לאחד משני ימים, וביום השני יהיה כבני העיר וכאלו לא עשה ערוב, ויש לו אלפים אמה לכל רוח. במה דברים אמורים, בשני ימים טובים שלגליות; אבל בשני ימים טובים שלראש השנה, הרי הן כיום אחד, ואינו מערב לשני הימים, אלא לרוח אחת.

ו. וכן מתנה אדם על ערובו, ואומר ערובי לשבת זו, אבל לא לשבת אחרת; לשבת אחרת, אבל לא לזו; לשבתות, לא לימים טובים; לימים טובים, לא לשבתות.

ז. אמר לחמשה, הריני מערב על איזה מקום שארצה, רציתי ילך, לא רציתי לא ילך אף על פי שרצה משחשכה, ילך: דבר שהוא מדברי סופרים, יש בו ברירה. וכן המערב לשבתות שלכל השנה, ואמר רציתי אלה, לא רציתי לא אלה אהיה כבני עירי כל שבת שירצה ילך, אף על פי שרצה משתחשף.

ח. המערב לשני ימים טובים שלגליות, או לשבת יום טוב אף על פי שהוא ערוב אחד לרוח אחת, לשני הימים צריך שיהיה הערוב במקומו מצוי בליל ראשון ובליל שני, כל בין השמשות. פיצד הוא עושה: מוליכו בערב יום טוב או בערב שבת, ומחשיך עליו, ונוטלו בידו ובא לו, אם היה ליל יום טוב; ולמחר מוליכו לאותו מקום, ומניחו שם עד שתחשך, ואוכלו אם היה ליל שבת, או מביאו אם היה ליל יום טוב מפני שהן שתי קדשות, ואינן כיום אחד, כדי שנאמר מליל ראשון, קנה הערוב לשני ימים.

ט. נאכל הערוב בראשון קנה הערוב לראשון, ואין לו ערוב לשני; ערב ברגליו בראשון, צריך לערב ברגליו בשני, והוא שילך ויעמד באותו מקום, ויחשב בלבו שיקנה שם שביתה. ערב בפת בראשון אם רצה לערב ברגליו בשני, הרי זה ערוב; ואם רצה לערב בפת, צריך לערב באותה הפת עצמה שערב בה בראשון.

י. יום הפפורים שחל להיות ערב שבת או לאחר שבת, בזמן שמקדשין על הראיה יראה לי שהן כיום אחד, וקדשה אחת הם.

יא. זה שאמרנו שיש לו לאדם לערב שני ערובין בשתי רוחות לשני הימים, והוא שיהיה אפשר לו להגיע לכל אחד משני הערובין ביום הראשון; אבל אם אי אפשר לו להגיע לערוב שליום השני ביום הראשון, אין ערוב השני ערוב שהערוב מצותו שיהיה בסעודה, הראויה מבעוד יום, וזה הואיל ואינו יכול להגיע לזה הערוב ביום הראשון, הרי זו אינה ראויה מבעוד יום.

יב. פיצד: הרי שהניח ערובו ברחוק אלפים אמה מביתו לרוח מזרח, וסמך עליו ליום ראשון, והניח ערוב שני ברחוק אמה אחת או מאה או אלה ברוח מערב, וסמך עליו ליום שני אין זה השני ערוב, שהרי ביום הראשון אין זה הערוב השני ראוי לו מבעוד יום, לפי שאינו יכול להגיע אליו, שהרי לא נשאר לו ברוח מערב כלום.

יג. אבל אם הניח ערובו ברחוק אלה וחמש מאות אמה מביתו ברוח מזרח, וסמך עליו ליום ראשון, והניח ערוב שני רחוק מביתו לרוח מערב בתוך חמש מאות אמה, וסמך עליו ליום שני הרי זה ערוב, שהרי אפשר לו שגיע לו ביום ראשון.

יד. יום טוב שחל להיות בערב שבת, אינו עושה ערוב ביום טוב, לא ערובי חצרות, ולא ערובי תחומין אלא מערב הוא, ביום חמישי שהוא ערב יום טוב. ואם חלו שני ימים טובים שלגליות בחמישי וערב שבת, מערב מיום רביעי ערובי תחומין וערובי חצרות. ואם שכח ולא ערב הרי זה מערב ערובי חצרות בחמישי ובערב שבת, ומתנה; אבל לא ערובי תחומין.

טו. פיצד מתנה: אומר בחמישי, אם היום יום טוב, אין בדברי כלום, ואם לאו, הרי זה ערוב; ולמחר חוזר ומערב ואומר, אם היום יום טוב, כבר ערבתי מאמש ואין בדברי היום כלום, ואם אמש היה יום טוב, הרי זה ערוב. במה דברים אמורים, בשני ימים טובים שלגליות; אבל בשני ימים טובים שלראש השנה, הרי הן כיום אחד, ואינו מערב להן, אלא מערב יום טוב.